

Belastingdienst

Inkomstenbelasting

Vragen en antwoorden over
persoonsgebonden aftrekposten 2021

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Gebruikte begrippen en afkortingen	4
1.2	Drukkende kosten	4
2.	Uitgaven voor onderhoudsverplichtingen	5
2.1	Verlenging partneralimentatie	5
3.	Uitgaven voor specifieke zorgkosten	6
3.1	Uitgaven wegens ziekte of invaliditeit	6
3.2	Kosten van het afnemen van coronatesten en reiskosten voor het ondergaan van coronatesten of coronavaccinatie	7
3.3	Fysiotherapie zonder voorschrift van arts	7
3.4	Uitgaven voor een dyslexietherapeut	7
3.5	Kosten dagbehandeling van mensen met geheugenproblemen	8
3.6	Kosten in verband met opname in een Wlz-instelling gemoedsbezwaarde	8
3.7	Aftrek kosten als de zorgverlener inwoont bij de zorgafhankelijke	9
3.8	Kaalheid, rimpels en dergelijke	9
3.9	Kosten liposuctie aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten?	9
3.10	Voedingssupplementen	9
3.11	Kosten bezoek bedrijfsarts	10
3.12	Startdatum IVF-behandeling	10
3.13	Contributie belangenverenigingen	10
3.14	Leefkilometers of extra vervoerskosten	10
3.15	Particuliere ziekenverpleging en bemiddelingskosten	11
3.16	Extra vakantiekosten voor belastingplichtige in een Wlz-instelling	11
3.17	Salariskosten niet-Wlz-verzorgingstehuis en BIG	11
3.18	Pedicure bij ziekte	12
3.19	Hulpmiddelen	12
3.19.1	Extra verwarming	12
3.19.2	Kosten hoortoestellen	12
3.19.3	Kosten voor lease of bruikleen van hulpmiddelen	12
3.19.4	Cursus omgaan met een hulpmiddel	13
3.19.5	Kosten van een hulphond	13
3.19.6	Mantelzorgwoning	14
3.19.7	Hartdefibrillator en alarmsysteem in een appartementencomplex	14
3.19.8	Dyslexiepakket en dyslexiebril	14
3.19.9	Kosten multifocale of accommoderende lenzen	15
3.19.10	Kosten prismaglazen	15
3.19.11	Bril voor kleurenblindheid	16
3.19.12	Stomadouche	16
3.19.13	Draagbare medicijnkoeler	16
3.19.14	Innowalk	16
3.19.15	Robots	17
3.19.16	Interactieve kat	17
3.19.17	Kosten behandeling met neurostimulator	18
3.19.18	Sta-opstoel	18
3.19.19	Handbike	18

3.20	Extra gezinshulp	18
3.20.1	Kwitantie ook factuur	18
3.20.2	Voeding gezinshulp	19
3.20.3	Gezinshulp en gewone hulp	19
3.20.4	Alfahulpverlening	19
3.20.5	Eigen bijdrage huishoudelijke hulp	19
3.21	Dieet	20
3.21.1	Dieetbevestiging of voorschrift	20
3.21.2	De arts weigert verklaring op grond van KNMG-richtlijn	20
3.21.3	Samenhang tussen dieet, ziektebeeld en aandoening	20
3.21.4	Dieetaftrek voor kinderen bij co-ouderschap	21
3.21.5	Biologische sondevoeding	21
3.22	Kosten kleding en beddengoed specificeren bij toepassing lage forfait	21
3.23	Tijdsevenredige toepassing hoge aftrek kleding en beddengoed	22
3.24	Reiskosten ziekenbezoek aan invalide broer	22
3.25	Bepalen van de vervoerskosten van een eigen vervoermiddel	22
3.26	Vervoerskosten apotheek	22
4.	Weekenduitgaven voor gehandicapten van 21 jaar of ouder	23
4.1	Reisafstand weekenduitgaven voor gehandicapten	23
4.2	Woon-/zorgvorm en weekenduitgaven voor gehandicapten	23
5.	Scholingsuitgaven	24
5.1	Aftrek van scholingsuitgaven	24
5.2	Scholingsuitgaven en studiefinanciering	25
5.3	Scholingsuitgaven door ouders voorgesloten	25
5.4	Kosten deelname aan congressen	25
5.5	Lidmaatschapskosten van beroeps- of wetenschappelijke verenigingen	25
5.6	Terugbetalen studiekosten aan werkgever	25
5.7	Definitief niet omzetten prestatiebeurs in een gift en jaar van aftrek scholingsuitgaven [tot en met studiejaar 2014/2015]	26
5.8	Aftrek scholingsuitgaven en deel van het jaar recht op studiefinanciering	26
5.9	Standaardstudieperiode en betaalmoment	26
5.10	Kosten re-integratietraject aftrekbaar als scholingsuitgaven	27
5.11	Betaling studiekosten in jaar van immigratie	27
6.	Aftrekbare giften	28
6.1	Aftrek van giften	28
6.2	Tegenprestatie	28
6.3	Periodieke giften	28
6.3.1	Jaarlijkse gift van een percentage van het belastbare inkomen	28
6.3.2	Schenking van certificaten van aandelen	29
6.3.3	Periodieke gift en ontbindende voorwaarde	29
6.3.4	Naderhand verlagen hoogte gift bij onvrijwillige werkloosheid	29
6.3.5	Onzekerheidsvereiste bij twee schenkers	30
6.3.6	Aanvullende beëindigingsgrond bij periodieke gift door ANBI-bestuurder	30
6.3.7	Periodieke gift als ontbindende voorwaarde een onzekere gebeurtenis	31
6.4	Andere aftrekbare giften	31
6.4.1	Deelname loterij	31
6.4.2	Afzien van vrijwilligersvergoeding	31

1. Inleiding

Dit document bevat vragen en antwoorden over de volgende persoonsgebonden aftrekposten in de Wet inkomstenbelasting 2001: uitgaven voor onderhoudsverplichtingen, uitgaven voor specifieke zorgkosten, weekenduitgaven voor gehandicapten, scholingsuitgaven en aftrekbare giften. In dit document is uitgegaan van de wetteksten en cijfers voor het jaar 2021.¹

1.1 Gebruikte begrippen en afkortingen

ANBI	Algemeen nut beogende instelling
BIG	Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
KNMG	Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
SBBI	Sociaal belang behartigende instelling
Wet IB 2001	Wet inkomstenbelasting 2001
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

1.2 Drukkende kosten

Persoonsgebonden aftrekposten zijn alleen aftrekbaar als het gaat om uitgaven die op de belastingplichtige drukken. Dat wil zeggen dat de uitgaven uit eigen middelen zijn betaald. Is voor de uitgave een tegemoetkoming van een ander ontvangen of bestaat een recht op een tegemoetkoming, dan drukken de kosten voor dat deel niet op de belastingplichtige. Hierbij valt te denken aan een vergoeding van een verzekeraar, de werkgever, een charitatieve instelling of een vergoeding van de gemeente op grond van de Wmo. Ook als de belastingplichtige een persoonsgebonden budget ontvangt, drukken de kosten in zoverre niet.

¹ Versie: maart 2022.

2. Uitgaven voor onderhoudsverplichtingen

2.1 Verlenging partneralimentatie

De verplichting tot het voldoen van partneralimentatie eindigt na het verstrijken van de wettelijke termijn. Als het eindigen van de partneralimentatie zeer ingrijpende gevolgen heeft, kan de rechter op verzoek de termijn van de partneralimentatie verlengen. Ook kunnen belastingplichtigen op grond van artikel 1:158 Burgerlijk Wetboek zelf een langere termijn overeenkomen. Wat zijn de fiscale gevolgen voor de partneralimentatie die wordt betaald na het verstrijken van de wettelijke termijn?

De fiscale behandeling wijzigt niet ten opzichte van de situatie zoals deze bestond vóór het verstrijken van de wettelijke termijn. Dat betekent dat de partneralimentatie bij de ontvanger belastbaar blijft als inkomsten in de vorm van belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen. Daartegenover blijft de partneralimentatie bij de betaler aftrekbaar als uitgaven voor onderhoudsverplichtingen.

Bovenstaande geldt ook als de partneralimentatie op vrijwillige basis, dat wil zeggen zonder rechterlijk vonnis of een afspraak tussen belastingplichtigen, na het verstrijken van de wettelijke termijn met een zekere periodiciteit en op gelijke voet wordt doorbetaald. In dat geval wordt aangenomen dat belastingplichtigen een mondelinge overeenkomst hebben gesloten met betrekking tot de verlenging van partneralimentatie.

3. Uitgaven voor specifieke zorgkosten

3.1 Uitgaven wegens ziekte of invaliditeit

Wanneer komt belastingplichtige in aanmerking voor aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten wegens ziekte of invaliditeit?

Belastingplichtige kan uitgaven aftrekken als specifieke zorgkosten, als hij aan de volgende voorwaarden voldoet:

- 1 De uitgaven zijn gedaan voor:
 - hemzelf,
 - zijn partner,
 - zijn kinderen die jonger zijn dan 27 jaar,
 - ernstig gehandicapte personen van 27 jaar of ouder die tot zijn huishouden behoren, of
 - zorgafhankelijke ouders, broers of zusters die bij hem inwonen.
- 2 De uitgaven zijn gedaan in verband met ziekte of invaliditeit voor:
 - genees- en heelkundige hulp,
 - vervoer,
 - farmaceutische hulpmiddelen,
 - andere hulpmiddelen,
 - extra gezinshulp,
 - de extra kosten van een op medisch voorschrift gehouden dieet, of
 - extra kleding en beddengoed en reizen voor het bezoeken van zieke en invalide personen.

Voor elk van deze uitgaven gelden extra voorwaarden om voor aftrek in aanmerking te komen (zie hierna).

- 3 De uitgaven moeten drukken (zie onderdeel 1.2) en belastingplichtige heeft zich gedrongen kunnen voelen de uitgaven te doen.

Voor een aantal uitgaven van specifieke zorgkosten gelden extra voorwaarden:

- bij uitgaven voor genees- en heelkundige hulp moet het gaan om een behandeling:
 - door een arts; of
 - door een paramedicus, mits op voorschrift en onder begeleiding van een arts; of
 - door een paramedicus die aan bepaalde voorwaarden voldoet;
- uitgaven voor vervoer zijn aftrekbaar als belastingplichtige deze heeft gemaakt voor het reizen naar een arts, voor een medische behandeling of om medicijnen op te halen bij de apotheek, mits het gaat om het ophalen van door een arts voorgeschreven farmaceutische hulpmiddelen;
- voor uitgaven voor extra vervoerskosten (leefkilometers) gelden meerdere voorwaarden;
- uitgaven voor farmaceutische middelen zijn alleen aftrekbaar als een arts deze heeft voorgeschreven;
- aftrek van uitgaven voor andere hulpmiddelen is alleen mogelijk als deze direct samenhangen met ziekte of invaliditeit. Uitgaven voor brillen, contactlenzen en overige hulpmiddelen voor het gezichtsvermogen zoals ooglaserbehandelingen vallen hier niet onder. Dit geldt ook voor scootmobielen, rolstoelen en aanpassingen aan, in of om een woning, woonboot, woonwagen of aanhorigheid daarvan;
- voor de aftrek van de uitgaven voor extra gezinshulp geldt een inkomensafhankelijke drempel;
- alleen als extra kosten gemaakt worden door het op medisch voorschrift volgen van een dieet en het dieet wordt genoemd in de dieettabel, kan het in de dieettabel opgenomen bedrag in aftrek worden gebracht.
- voor de aftrek van extra kleding en beddengoed geldt dat de ziekte of invaliditeit minstens één jaar heeft geduurd of vermoedelijk zal duren;
- reiskosten voor het bezoek van een zieke of invalide kunnen enkel in aanmerking komen voor aftrek als deze personen langer dan een maand verpleegd worden en de zieke of invalide met de bezoeker bij aanvang van de ziekte of invaliditeit een gezamenlijke huishouding voerde. Daarbij geldt de eis dat de afstand tussen de woning of verblijfplaats van de bezoeker en de plaats waar de verpleging plaatsvindt, meer belooft dan 10 kilometer. Afhankelijk van het gebruikte vervoer geldt hiervoor een vast bedrag van € 0,19 per kilometer of de werkelijke kosten.

De Wet IB 2001 kent ook uitgaven voor specifieke zorgkosten die niet aftrekbaar zijn. Dit zijn onder andere de premie Wlz, de eigen bijdrage voor Wlz-zorg, bijdragen op basis van de Wmo en de premie en het (vrijwillige) eigen risico voor de ziektekostenverzekering.

3.2 Kosten van het afnemen van coronatesten en reiskosten voor het ondergaan van coronatesten of coronavaccinatie

Sinds 2020 is het mogelijk getest te worden op het Covid-19 virus. Het gaat voor de beantwoording van onderstaande vraag niet om de zelftesten die verkrijgbaar zijn bij de plaatselijke drogisterij, supermarkt of apotheek. Voor het ondergaan van een test op het Covid-19 virus kunnen klachten de aanleiding zijn, maar dit is geen vereiste.

1. Zijn de kosten van het afnemen van een coronatest, niet zijnde een zelftest, aftrekbaar?
2. Zijn de met de coronatest samenhangende reiskosten aftrekbaar?
3. Zijn de met de vaccinatie samenhangende reiskosten aftrekbaar?

- 1 Nee. Indien de test wordt afgenomen zonder dat sprake is van klachten, ontbreekt het verband tussen de coronatest en de ziekte en wordt niet voldaan aan de voorwaarde “wegens ziekte”. Indien de coronatest wordt afgenomen bij klachten kan weliswaar sprake zijn van ziekte, maar is geen sprake van genees- en heelkundige hulp. Dit geldt ook als de test wordt afgenomen door een paramedicus, omdat het voorschrift van en de begeleiding door een arts ontbreekt. Daarbij komt dat de kosten niet drukken als de test door de Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) wordt afgenomen.
- 2 Nee. Aangezien geen sprake is van uitgaven in verband met genees- en heelkundige hulp, zijn de reiskosten die samenhangen met het ondergaan van de test ook niet aftrekbaar.
- 3 Ja. Inentingskosten kwalificeren in het algemeen als uitgaven in verband met genees- en heelkundige hulp. Derhalve zijn de vervoerskosten die samenhangen met het krijgen van coronavaccinaties aftrekbaar.

3.3 Fysiotherapie zonder voorschrift van arts

Belastingplichtige heeft rugklachten en gaat, zonder verwijfsbrief van de huisarts, naar de fysiotherapeut. De fysiotherapeut bepaalt aan de hand van een intake dat de behandeling conform richtlijnen en protocollen tot zijn deskundigheidsgebied behoort. Hierna volgt de behandeling. Kan deze belastingplichtige de uitgaven voor fysiotherapie als specifieke zorgkosten aftrekken?

Ja. De behandeling moet dan rechtstreeks voortvloeien uit ziekte of invaliditeit. De uitgaven zijn alleen aftrekbaar als belastingplichtige een verklaring van de fysiotherapeut kan overleggen. Uit die verklaring moet onder andere het medische karakter van de behandeling blijken. Hetzelfde geldt voor uitgaven voor een behandeling door een andere aangewezen paramedicus (diëtist, ergotherapeut, logopedist, oefentherapeut, orthoptist, podotherapeut, mondhygiënist en huidtherapeut).

3.4 Uitgaven voor een dyslexietherapeut

Belastingplichtige heeft uitgaven gedaan voor een dyslexietherapeut. Kan hij de uitgaven als specifieke zorgkosten aftrekken?

Belastingplichtige is 18 jaar of ouder

Uitgaven voor diagnostiek en behandeling van dyslexie bij volwassenen kunnen voor aftrek in aanmerking komen. Dyslexie kan worden aangemerkt als een ziekte dan wel als een vorm van invaliditeit. Een dyslexietherapeut behoort niet tot de aangewezen paramedici (zie 3.3). Toch kan aftrek mogelijk zijn. Voorwaarde is dat de dyslexietherapeut een paramedicus is en de behandeling plaatsvindt op voorschrift en onder begeleiding van een arts. Als paramedicus worden aangemerkt:

1. Beoefenaren van de in de wet BIG genoemde beroepen en
2. Beoefenaren van andere beroepen die op voorschrift en onder begeleiding van een arts behandelingen verrichten van genees- of heelkundige aard.

Belastingplichtige is jonger dan 18 jaar

Nee. Vergoeding van uitgaven voor een dyslexietherapeut voor personen onder de 18 jaar vindt plaats onder de Jeugdwet. Kosten die vanuit de Jeugdwet kunnen worden vergoed zijn niet aftrekbaar.

3.5 Kosten dagbehandeling van mensen met geheugenproblemen

Belastingplichtige lijdt aan de ziekte van Alzheimer. Ten behoeve van zijn eigen welzijn en het welzijn van zijn naasten maakt hij gebruik van een dagbesteding voor dementerende ouderen. Deze dagbesteding vindt niet plaats in het kader van een geneeskundige behandeling.

Deze dagbesteding is alleen mogelijk met een indicatie van het ciz. Op de dagbesteding is geen geneeskundig personeel (arts of verpleegkundige) aanwezig. De activiteitenbegeleiders die de dagbesteding verzorgen, zijn niet opgenomen in het BIG-register. Er is een overkoepelende organisatie die de hulpverlening voor dementerenden uitvoert. Deze organisatie heeft wel een arts en verpleegkundigen. De organisatie houdt periodiek overleg met het personeel van de dagbesteding. Deze organisatie kan een dag extra opvang adviseren of de opvang op een andere dag laten plaatsvinden. De organisatie heeft geen bevoegdheden voor de inhoud van de opvang. Zijn de kosten van de dagbesteding als specifieke zorgkosten aftrekbaar?

Nee. De behandeling vindt niet plaats door een arts of een paramedicus op voorschrift en onder begeleiding van een arts. De medewerkers van de dagbehandeling behoren ook niet tot de groep aangewezen paramedici. Daarom kan belastingplichtige de kosten van de dagbesteding niet als uitgaven voor specifieke zorgkosten aftrekken.

Opmerking

Naast dagbesteding bestaat ook de mogelijkheid van dagbehandeling. Dit is een veel zwaardere vorm van begeleiding van de dementerende en zijn naasten. Hierbij spelen andere disciplines een rol, zoals fysiotherapeuten, gerieters, psychologen en psychiaters. Er is dan vaak sprake van een behandeling door een arts, door een aangewezen paramedicus of door een paramedicus op voorschrift en onder begeleiding van een arts. Deze kosten kunnen wel aftrekbaar zijn.

3.6 Kosten in verband met opname in een Wlz-instelling gemoedsbezwaarde

Belastingplichtige is gemoedsbezwaarde. Eén van zijn kinderen verblijft in een Wlz-instelling. Belastingplichtige betaalt de volledige rekening van het verblijf. Mag deze belastingplichtige de volledige rekening aftrekken als uitgaven voor specifieke zorgkosten of mag hij alleen het ziektekostendeel aftrekken?

Belastingplichtige van wie een van zijn kinderen in een Wlz-instelling verblijft, betaalt een pensioenprijs. Voor deze pensioenprijs is geen aftrek mogelijk. Bij een verblijf van een kind van een gemoedsbezwaarde in een Wlz-instelling brengt de instelling de kosten van levensonderhoud en medische zorg bij de gemoedsbezwaarde in rekening. Voor zover belastingplichtige geen vergoeding ontvangt van het Zorginstituut Nederland is sprake van drukkende kosten voor genees- en heelkundige hulp. Om te bepalen welke kosten betrekking hebben op genees- en heelkundige hulp, zal belastingplichtige een gespecificeerde nota moeten overleggen. De nota moet duidelijk maken welk deel van de kosten ziet op het salaris van het medisch personeel, het deel van de huisvestingskosten (energie, huur, onderhoud) dat ziet op een zieken- of verpleegafdeling (dus niet de recreatieruimte) en de kosten van medische middelen.

3.7 Aftrek kosten als de zorgverlener inwoont bij de zorgafhankelijke

Belastingplichtige is bij haar zorgafhankelijke moeder in gaan wonen. Tot aan het overlijden van haar moeder heeft zij haar verzorgd. Kan belastingplichtige de uitgaven voor specifieke zorgkosten aftrekken die zij gemaakt heeft voor de zorg van haar moeder? Is het daarbij van belang dat belastingplichtige is gaan inwonen bij haar zorgafhankelijke moeder en niet andersom?

Belastingplichtige kan specifieke zorgkosten aftrekken voor uitgaven die zijn gedaan voor bij haar inwonende zorgafhankelijke ouders, broers of zussen. Het maakt daarbij niet uit dat belastingplichtige bij haar moeder is gaan wonen. Van belang is dat moeder anders zou zijn aangewezen op beroepsmatige hulp of verzorging in een verzorgings- of verpleeginrichting.

3.8 Kaalheid, rimpels en dergelijke

Belastingplichtige is 55 jaar. Hij is gedeeltelijk kaal en laat een haartransplantatie (kosten € 10.000) uitvoeren. Zijn deze kosten aan te merken als specifieke zorgkosten?

Nee. Lichamelijke veranderingen (kaalheid, rimpels en dergelijke) kunnen een gevolg zijn van leefgewoonten en het natuurlijk proces van ouder worden. Dat wil niet zeggen dat er dan sprake is van ziekte.

In de volgende gevallen zijn de kosten wel aan te merken als specifieke zorgkosten:

- 1 Wanneer bovenstaande lichamelijke veranderingen leiden tot psychische stoornissen welke een zodanige ernst en omvang hebben dat wel sprake is van ziekte. Belastingplichtige zal aannemelijk moeten maken dat er sprake is van een ziekte. Alleen het uitgeven van een aanzienlijk bedrag is hiervoor onvoldoende.
- 2 Wanneer kaalhoofdigheid en dergelijke het gevolg of bijverschijnsel zijn van een ziekte of van het gebruik van geneesmiddelen wegens een ziekte, bestraling en dergelijke.

3.9 Kosten liposuctie aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Belastingplichtige heeft een liposculpture behandeling laten verrichten, omdat zij ernstige psychische problemen had met haar zwaarlijvigheid en met name met betrekking tot haar bovenbenen. Zij heeft de behandelingen ondergaan in een kliniek voor esthetische- en plastische chirurgie. De psychische problemen zijn niet vastgesteld door een op dat gebied bevoegde arts. Zijn de uitgaven voor deze behandelingen aftrekbare specifieke zorgkosten?

Leefgewoonten, aanleg en het natuurlijk proces van ouder worden kunnen zich manifesteren door lichamelijke veranderingen, waaronder vetophoping. Deze lichamelijke veranderingen zijn op zichzelf niet aan te merken als ziekte. Deze veranderingen kunnen evenwel leiden tot psychische stoornissen of lichamelijke klachten welke een zodanige ernst en omvang hebben dat deze wel als ziekte kunnen worden beschouwd. De bestrijding van psychische stoornissen kan ook worden verricht door ingrepen of verrichtingen, die uit zuiver medisch oogpunt niet noodzakelijk, maar uitsluitend cosmetisch zijn. Indien psychische stoornissen door een op dat gebied bevoegde arts zijn geconstateerd en de behandeling – die door een medicus of onder medisch toezicht wordt verricht - dient ter bestrijding van die stoornissen, dan zijn de hieraan verbonden kosten aan te merken als uitgaven ter zake van genees- of heelkundige hulp. Doordat in onderhavige situatie geen sprake is van de vaststelling van de psychische problemen door een arts kunnen de kosten niet worden aangemerkt als aftrekbare specifieke zorgkosten.

3.10 Voedingssupplementen

Belastingplichtige volgt een therapie die naast het volgen van een dieet ook bestaat uit het gebruik van vitamines en mineralen ter verhoging van de weerstand. Zijn deze uitgaven voor vitamines en mineralen aftrekbaar?

Ja. Uitgaven voor voedingssupplementen, zoals vitamines en mineralen, zijn aftrekbaar als specifieke zorgkosten, als een arts deze heeft voorgeschreven in verband met het volgen van een therapie. Dit geldt ook voor homeopathische middelen.

3.11 Kosten bezoek bedrijfsarts

Belastingplichtige bezoekt de bedrijfsarts. Hij rijdt hiervoor acht keer in zijn auto naar een plaats op 95 kilometer van zijn woonplaats. De werkgever geeft hiervoor geen enkele vergoeding. Kan belastingplichtige zijn reiskosten als specifieke zorgkosten aftrekken

Nee. Vervoerskosten zijn alleen aftrekbaar als het gaat om uitgaven wegens ziekte of invaliditeit. Dit betekent dat, voor zover hier van belang, de uitgaven moeten zien op vervoerskosten van een zieke of invalide in verband met een medische behandeling. Een bedrijfsarts verleent geen genees- of heelkundige hulp aan (langdurig) zieke medewerkers. De medische behandeling van belastingplichtige vindt plaats door de eigen huisarts of door een specialist. De reiskosten naar de bedrijfsarts zijn niet gemaakt voor het ondergaan van een medische behandeling en komen dan ook niet als uitgaven voor specifieke zorgkosten voor aftrek in aanmerking. In de uitzonderlijke situatie dat een bedrijfsarts wel genees- of heelkundige hulp verleent aan (langdurig) zieke medewerkers, is aftrek wel mogelijk.

3.12 Startdatum IVF-behandeling

Belastingplichtige is geboren op 28 juli 1978. Op 20 juli 2021 wanneer zij nog 42 is, heeft zij een intakegesprek voor een ivf-behandeling in Spanje. Op 1 september 2021 begint de hormoonbehandeling. In november 2021 vindt plaatsing van het embryo plaats. Belastingplichtige is op dat moment 43 jaar. Wat is de startdatum van de ivf-behandeling?

De startdatum van de ivf-behandeling is het moment waarop de hormoonbehandeling begint. De intake kan niet gezien worden als start van de behandeling. Op het moment dat de hormoonbehandeling begint, is belastingplichtige 43 jaar. De uitgaven voor de ivf-behandeling zijn niet aftrekbaar, omdat deze van aftrek zijn uitgesloten voor vrouwen die ten tijde van de behandeling 43 jaar of ouder zijn.

3.13 Contributie belangenverenigingen

Belastingplichtige is lid van een belangenvereniging die zich richt op de belangen van mensen met een bepaalde ziekte. Belastingplichtige, die aan deze bepaalde ziekte lijdt, betaalt in verband met zijn lidmaatschap een contributie aan de belangenvereniging. Is de betaalde contributie aftrekbaar als specifieke zorgkosten?

Aftrek is alleen mogelijk als de contributie kan worden beschouwd als een uitgave wegens ziekte of invaliditeit. Daarvan zal meestal geen sprake zijn. Dit kan anders zijn als de belangenvereniging medische informatie en directe hulp aan patiënten biedt onder verantwoording van gespecialiseerde artsen. Deze activiteiten kunnen dan worden aangemerkt als aan de leden verstrekte genees- of heelkundige hulp. De betaalde contributie is dan aftrekbaar als uitgave voor specifieke zorgkosten. Dit zal bij hoge uitzondering voorkomen.

3.14 Leefkilometers of extra vervoerskosten

Een lichamelijk gehandicapte belastingplichtige claimt aftrek van uitgaven voor vervoer vanwege zogenoemde leefkilometers. Hij is in het bezit van een bestelbus. Kan belastingplichtige de uitgaven voor deze leefkilometers aftrekken als specifieke zorgkosten?

Uitgaven voor leefkilometers zijn aftrekbaar als belastingplichtige in verband met ziekte of invaliditeit extra uitgaven voor vervoer heeft. De totale vervoerskosten van de zieke of invalide belastingplichtige moeten dan hoger zijn dan die van vergelijkbare (gezonde) personen. Belastingplichtige moet aannemelijk maken dat deze hogere kosten voortvloeien uit de ziekte of invaliditeit.

Bij het aftrekken van de kosten maakt het niet uit of belastingplichtige een bestelbus gebruikt of een personenauto. Het gaat om de totale vervoerskosten van belastingplichtige en eventueel zijn gezin. Daarbij kunnen cijfers van het NIBUD als uitgangspunt genomen worden voor de gebruikelijke autokosten.

Verder moeten de kosten van vervoer die rechtstreeks verband houden met het verkrijgen van genees-, heel- of verloskundige hulp en de reiskosten wegens regelmatig ziekenbezoek in mindering worden gebracht op de hogere vervoerskosten. Deze vervoerskosten komen immers al voor aftrek in aanmerking.

3.15 Particuliere ziekenverpleging en bemiddelingskosten

Belastingplichtige lijdt aan een ziekte. Hij is niet meer in staat zelfstandig te wonen. In plaats van hem te laten opnemen in een verpleeghuis besluit de familie hem thuis te laten verplegen. Daartoe doet men een beroep op een bemiddelende instelling voor particuliere ziekenverpleging. De verzorging vindt plaats door een verpleegkundige die BIG-geregistreerd is. Er bestaat geen recht op een persoonsgebonden budget. De totale kosten bedragen € 400 tot € 450 per dag (inclusief bemiddelingskosten) en drukken op belastingplichtige. Zijn deze uitgaven voor hem aftrekbaar?

De uitgaven, inclusief de bemiddelingskosten, zijn aftrekbaar voor zover het gaat om uitgaven voor medische verzorging en voor zover er geen recht bestaat op een persoonsgebonden budget of andere vergoeding. Vinden er ook huishoudelijke werkzaamheden plaats, dan moet belastingplichtige de uitgaven van de huishoudelijke werkzaamheden op de totale uitgaven in mindering brengen. Voor uitgaven voor extra gezinshulp geldt een inkomensafhankelijke drempel. Alleen het deel van de uitgaven dat hoger is dan de drempel komt voor aftrek in aanmerking.

3.16 Extra vakantiekosten voor belastingplichtige in een Wlz-instelling

Belastingplichtige verblijft in een Wlz-instelling en heeft een indicatie als meervoudig complex gehandicapt. Hij neemt deel aan een collectieve bewonersvakantie die de instelling organiseert. De Wlz-instelling heeft de kosten van deze bewonersvakantie aan belastingplichtige afzonderlijk in rekening gebracht. De instelling heeft voor deze vakantie extra verplegend en medisch personeel ingehuurd, omdat de zorg vaak één op één is. De verzorging vindt plaats onder begeleiding van een arts. Kan belastingplichtige de extra salariskosten en extra kosten van verblijf voor het verplegend en medisch personeel als specifieke zorgkosten aftrekken?

Ja. Belastingplichtige kan de extra salariskosten en extra kosten van verblijf voor het verplegend en medisch personeel als uitgaven voor specifieke zorgkosten in aftrek brengen. De kosten van vakanties behoren niet tot het standaardpakket van verstrekkingen door Wlz-instellingen. De Wlz vergoedt de vakantiekosten dus niet en zij maken geen deel uit van de eigen bijdrage. De eigen bijdrage voor het verblijf en de verzorging in de Wlz-instelling is niet aftrekbaar.

3.17 Salariskosten niet-Wlz-verzorgingstehuis en BIG

Belastingplichtige verblijft in een niet-Wlz-verzorgingstehuis. De pensioenprijs bestaat onder andere uit het salaris van het medisch personeel, het deel van de huisvestingskosten (energie, huur, onderhoud) dat ziet op een zieken- of verpleegafdeling en de kosten van medische middelen. Een deel van de zorg wordt verleend door verzorgenden in de individuele gezondheidszorg. Deze verzorgenden zijn niet BIG-geregistreerd. Mogen de salariskosten voor verzorgenden in de individuele gezondheidszorg als specifieke zorgkosten in aanmerking worden genomen?

Nee. Deze salariskosten kunnen niet als uitgaven voor specifieke zorgkosten in aftrek komen. De zorg vindt niet plaats door een arts of paramedicus op voorschrift en onder begeleiding van een arts. Daarnaast behoren de verzorgenden ook niet tot de groep aangewezen paramedici, waardoor geen sprake is van genees- en heilkundige hulp..

3.18 Pedicure bij ziekte

Belastingplichtige is diabetespatiënt. Hij is door de huisarts doorverwezen naar een pedicure. Zijn de uitgaven voor de behandelingen door de pedicure aftrekbaar als specifieke zorgkosten?

Nee. Een pedicure is geen arts of aangewezen paramedicus. De behandeling vindt ook niet plaats onder begeleiding van een arts. Er is slechts sprake van verwijzing. De kosten zijn derhalve niet aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten.

3.19 Hulpmiddelen

3.19.1 Extra verwarming

Belastingplichtige heeft ms en claimt 25% van de jaarlijkse uitgaven van verwarming van zijn woning als uitgaven voor specifieke zorgkosten. Is dit mogelijk?

Nee. Uitgaven voor verwarming behoren niet tot de specifieke zorgkosten. De Hoge Raad is van oordeel dat (extra) verwarmingsuitgaven naar hun aard niet als hulpmiddel kunnen worden aangemerkt. Alleen een stoffelijke zaak kan een hulpmiddel zijn.

3.19.2 Kosten hoortoestellen

Belastingplichtige is slechthorend en heeft een hoortoestel aangeschaft. Zijn gehoorverlies is minder dan 35 dB. Hij heeft daarom geen recht op een vergoeding uit de basisverzekering. Of hij heeft wel recht op een vergoeding, maar hij kiest een hoortoestel dat niet voor vergoeding in aanmerking komt. Zijn de aanschafkosten van een hoortoestel aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Ja. Slechthorendheid is aan te merken als ziekte.

Als belastingplichtige geen recht op een vergoeding heeft, zijn de aanschafkosten van het hoortoestel (met uitzondering van de verschuldigde wettelijke eigen bijdrage) aftrekbaar als uitgave voor specifieke zorgkosten. De kosten voor batterijen en voor een servicecontract die samenhangen met de aanschaf van het hoortoestel, zijn ook aftrekbaar.

Als belastingplichtige wel recht heeft op een vergoeding, kan hij ook in aanmerking komen voor een aftrek van de aanschafkosten. Dat is het geval als hij een toestel kiest dat niet voor vergoeding in aanmerking komt, omdat het toestel op basis van de functiegerichte aanspraak niet valt binnen de selectie van hoortoestellen van de categorie waarin hij is ingedeeld.

In beide situaties geldt dat het recht op aftrek vervalt als duidelijk is dat belastingplichtige alleen op grond van zijn strikt persoonlijke voorkeur een ander hoortoestel heeft aangeschaft.

3.19.3 Kosten voor lease of bruikleen van hulpmiddelen

Sommige verzekeraars sluiten tegenwoordig contracten af met audiciens voor hoortoestellen in bruikleen. Men biedt de verzekerde aan akkoord te gaan met bruikleen van een hoortoestel, waarbij deze niet te maken krijgt met het wettelijke eigen risico. De Zorgverzekeringswet biedt daar ruimte voor. Indien gekozen wordt voor het leasen van een gehoorapparaat bij een audicien (bijvoorbeeld voor 3 jaar op basis van operational lease) bestaat vaak geen recht op een vergoeding vanuit de basisverzekering. Zijn de betalingen voor bruikleen of de leasetermijnen van een hulpmiddel aftrekbaar als specifieke zorgkosten?

Ja, voor zover geen aanspraak kan worden gemaakt op een vergoeding.

3-19.4 Cursus omgaan met een hulpmiddel

Belastingplichtige is invalide en heeft zijn auto laten aanpassen. Hij beschikt over een rijbewijs, maar heeft extra rijlessen gevolgd om te kunnen omgaan met de aangepaste auto. Zijn de kosten van de extra rijlessen aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Ja. De kosten van de extra rijlessen zijn aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten. De uitgaven zijn zozeer verbonden met het hulpmiddel dat deze worden geacht uitsluitend vanwege de medische noodzaak te zijn gemaakt. Als belastingplichtige nog geen rijbewijs zou hebben, dan is een berekening nodig om te bepalen wat de extra kosten zijn voor het behalen van dit rijbewijs in vergelijking met een niet-invalide.

3-19.5 Kosten van een hulphond

Er bestaan in Nederland verschillende soorten hulphonden (tegenwoordig ook wel bekend onder de verzamelnaam 'assistentiehonden'). De hulphondenbranche is zeer in ontwikkeling en in de toekomst zal de variëteit in hulphonden hoogstwaarschijnlijk toenemen. Kan een hulphond worden aangemerkt als hulpmiddel en voor aftrek in aanmerking komen?

Ja, indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan kan een hulphond worden aangemerkt als hulpmiddel. Hulpmiddelen zijn aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten als zij van een zodanige aard zijn dat zij minimaal voor 70% door zieke of invalide personen worden gebruikt. Zie de volgende voorbeelden:

- a Hulphond die wordt aangeschaft bij een (geaccrediteerde) hondenschool en enkel kan worden verkregen met een medische indicatie.
Deze categorie hulphonden wordt specifiek opgeleid voor mensen met een lichamelijke beperking of (psychische) aandoening en kan dus worden aangemerkt als hulpmiddel.
- b Hulphond die wordt aangeschaft bij een (geaccrediteerde) hondenschool en kan worden verkregen zonder een medische indicatie.
Een hond die een opleiding (geen (losse) cursus of workshop), specifiek gericht op een bepaalde ziekte, heeft gevolgd zal niet worden aangeschaft door iemand die niet ziek of invalide is. Belastingplichtige dient aannemelijk te maken dat er sprake is van een bijzondere hoedanigheid waaruit blijkt dat deze hond is bedoeld voor gebruik door zieke en invalide personen.
- c Hond die gezamenlijk of in overleg met de (geaccrediteerde) hondenschool wordt aangeschaft en vervolgens wordt opgeleid tot hulphond.
In dit geval is sprake van een hond die op het moment van aanschaf nog geen hulphond is. Als binnen een jaar na aanschaf van de hond een cursus of opleiding tot hulphond wordt gevolgd - waarbij wordt voldaan aan de toets die is beschreven bij categorie b - kan de hulphond worden aangemerkt als hulpmiddel. Mocht de hond langer dan een jaar in bezit zijn, dan is het aan belastingplichtige om aannemelijk te maken dat de hond is aangeschaft met het oog op de toekomstige opleiding tot hulphond.
- d Eigen hond die wordt opgeleid tot hulphond.
Hiervoor geldt hetzelfde als de hulphond van categorie c.
- e Hond zonder specifieke opleiding die wordt aangeschaft vanwege een te verwachten positieve invloed op de zieke of het ziektebeeld.
Het betreft hier een 'gewone' hond zonder een bijzondere hoedanigheid (opleiding). In dit geval bestaat geen recht op aftrek.

Indien er sprake is van een hulpmiddel, wordt op de aanschafkosten van de hulphond niet afgeschreven omdat de hulphond speciaal voor de zieke of invalide is opgeleid. Indien sprake is van apart in rekening gebrachte opleidingskosten zijn deze ook aftrekbaar.

3.19.6 Mantelzorgwoning

Belastingplichtige heeft een mantelzorgwoning aangeschaft. Is de mantelzorgwoning een hulpmiddel waarvan de uitgave aftrekbaar is als specifieke zorgkosten?

Nee. De aanschafkosten van de mantelzorgwoning zijn geen uitgaven voor specifieke zorgkosten. Er is geen sprake van een hulpmiddel, omdat dergelijke mantelzorgwoningen niet hoofdzakelijk door zieke of invalide personen worden gebruikt.

3.19.7 Hartdefibrillator en alarmsysteem in een appartementencomplex

Een appartementengebouw bestaat uit achttien appartementen, bewoond door ouderen. Deze kopen samen een AED-apparaat (hartdefibrillator) en een alarmsysteem. Ook volgen zij een cursus voor de bediening van de AED. Kan iedere bewoner 1/18^e deel van de uitgaven voor die zaken aftrekken als specifieke zorgkosten?

Nee. De uitgaven voor de hartdefibrillator, de bijbehorende cursus en het alarmsysteem zijn niet aftrekbaar als specifieke zorgkosten. Er kan pas sprake zijn van specifieke zorgkosten als een uitgave is gedaan wegens ziekte of invaliditeit. Ouderdom is echter geen ziekte. Als één van de bewoners ziek is (hartkwaal/hartaandoening), kan een hartdefibrillator voor hem een hulpmiddel zijn. Een alarmsysteem is geen hulpmiddel dat hoofdzakelijk door zieke of invalide personen gebruikt wordt.

3.19.8 Dyslexiepakket en dyslexiebril

Dyslexiepakket

Belastingplichtige heeft een kind dat dyslexie heeft. Via internet koopt hij een softwarepakket voor € 1.500. Dit pakket zet geschreven tekst om in gesproken woord en heeft een unieke tweekleurige cursor voor het gemakkelijk meelesen. Het standaardpakket bevat woordenboeken in vier verschillende talen en de bijbehorende natuurlijke menselijke stemmen. De voorspelling van woorden, synoniemlijsten en gesproken spellingcontrole helpen de gebruiker bij het schrijven. Docenten kunnen het softwarepakket gebruiken om leerlingen op interactieve wijze te ondersteunen bij hun studie en het maken van toetsen. Komen de uitgaven voor de aanschaf van dit softwarepakket voor aftrek in aanmerking als specifieke zorgkosten?

Ja. Dyslexie is aan te merken als ziekte. De uitgaven voor de aanschaf van dit softwarepakket komen in aanmerking voor aftrek als specifieke zorgkosten. Omdat vergoeding voor dit softwarepakket niet onder het bereik van de Jeugdwet valt, is ook aftrek mogelijk als het pakket is aangeschaft ten behoeve van een persoon tot 18 jaar (vergelijk ook vraag en antwoord 3.3). Het softwarepakket is specifiek samengesteld voor de doelgroep dyslexiepatiënten. Daarmee onderscheidt het zich van overige softwarepakketten. Er is sprake van een hulpmiddel dat hoofdzakelijk door zieke of invalide personen wordt gebruikt. De kosten van het softwarepakket kunnen in aftrek worden gebracht als uitgaven voor specifieke zorgkosten.

De kosten van het softwarepakket mogen niet in één keer in aftrek worden gebracht. Belastingplichtige moet een afschrijving op het softwarepakket toepassen. Hij moet de kosten van de aanschaf van het dyslexiepakket verdelen over het aantal jaren dat het kind naar verwachting gebruik kan maken van het pakket. Bij de berekening van de afschrijving moet belastingplichtige rekening houden met de restwaarde van het hulpmiddel. Een hulpmiddel heeft nog een restwaarde als andere mensen het na gebruik nog willen kopen.

Dyslexiebril

De zoon van belastingplichtige heeft dyslexie en belastingplichtige heeft voor hem een dyslexiebril aangeschaft. Een dyslexiebril is een bril met filters die ervoor zorgt dat ogen en hersenen beter met elkaar kunnen communiceren. Zijn de kosten van een dyslexiebril aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Ja. De kosten van een dyslexiebril zijn aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten. De door belastingplichtige aangeschafte dyslexiebril is niet bedoeld ter ondersteuning van het gezichtsvermogen. De dyslexiebril is specifiek samengesteld voor de doelgroep dyslexiepatiënten. Daarmee onderscheidt het zich van een gewone bril. Uitgaven voor (gewone) brillen, contactlenzen en overige hulpmiddelen voor ondersteuning van het gezichtsvermogen zijn van aftrek uitgesloten.

3.19.9 Kosten multifocale of accommoderende lenzen

Belastingplichtige ondergaat een behandeling voor staar. Hierbij vervangt een kunstlens de eigen ooglenzen van de patiënt. Er zijn diverse soorten kunstlenzen op de markt. Bij de standaardbehandeling is de vervangende kunstlens monofocaal. Dit houdt in dat de focus is gericht op één punt en dat de patiënt op die afstand scherp ziet. Om ook dichtbij scherp te kunnen zien, is na de operatie een leesbril nodig. Daarnaast bestaat de mogelijkheid te kiezen voor multifocale of accommoderende lenzen. Beide zorgen ervoor dat de patiënt zowel dichtbij als veraf scherp ziet, waardoor het gebruik van een bril niet nodig is. De behandeling waarbij multifocale lenzen worden gebruikt, komt voor vergoeding in aanmerking tot maximaal het bedrag dat vergoed zou worden bij toepassing van de monofocale lens. Voor het plaatsen van accommoderende lenzen is in het geheel geen vergoeding mogelijk. Komen de kosten, voor zover ze niet in aanmerking komen voor vergoeding, in aanmerking voor aftrek als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Nee. Uitgaven voor brillen, contactlenzen en overige hulpmiddelen voor ondersteuning van het gezichtsvermogen zijn van aftrek uitgesloten.

De uitgaven voor multifocale lenzen hebben voor een deel betrekking op de behandeling wegens staar. Voor dit deel ontvangt belastingplichtige een vergoeding en drukken de kosten niet op hem. Het andere deel van de uitgaven ziet op ondersteuning van het gezichtsvermogen. Voor deze uitgaven ontvangt belastingplichtige geen vergoeding en heeft hij geen recht op aftrek.

Voor accommoderende lenzen ontvangt belastingplichtige in het geheel geen vergoeding. Alleen het deel van de uitgaven dat ziet op de behandeling wegens staar is aftrekbaar. De Belastingdienst accepteert in beginsel een aftrek van 50% van de totale kosten, tenzij belastingplichtige aannemelijk maakt dat in zijn geval een hoger percentage van toepassing is. Het deel van de uitgaven dat ziet op het voorkomen van een bril, dient ter ondersteuning van het gezichtsvermogen en is daarom niet aftrekbaar.

3.19.10 Kosten prismaglazzen

Belastingplichtige heeft de ziekte van Ménière. Bij de ziekte van Ménière is sprake van een niet goed werkend binnenoor. De kenmerken van deze ziekte zijn onder andere duizeligheid en evenwichtsstoornissen. Belastingplichtige heeft hiervoor, op verzoek van een gespecialiseerde arts, prismaglazzen laten aanmeten. Deze glazen onderdrukken de duizeligheid en evenwichtsstoornissen. Komen de kosten van de prismaglazzen in aanmerking voor aftrek als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Ja. Weliswaar zijn de uitgaven voor brillen, contactlenzen en overige hulpmiddelen voor ondersteuning van het gezichtsvermogen van aftrek uitgesloten. Echter, de glazen die belastingplichtige heeft aangeschaft, zijn alleen ter onderdrukking van duizeligheid en evenwichtsstoornissen en niet bedoeld ter ondersteuning van het gezichtsvermogen. Daarom zijn de kosten aftrekbaar.

3.19.11 Bril voor kleurenblindheid

Belastingplichtige is kleurenblind, met name voor de kleuren rood en groen. Hij is werkzaam als elektrotechnicus en heeft hierbij moeite met het onderscheiden van gekleurde draadjes. In verband hiermee heeft hij een bril voor kleurenblindheid aangeschaft. Is de bril voor kleurenblindheid een hulpmiddel waarvan de uitgave aftrekbaar is als specifieke zorgkosten?

Nee. Uitgaven voor brillen, contactlenzen en overige hulpmiddelen voor ondersteuning van het gezichtsvermogen zijn van aftrek uitgesloten. De bril voor kleurenblinden dient ter ondersteuning van het gezichtsvermogen.

3.19.12 Stomadouche

Is de stomadouche een hulpmiddel waarvan de uitgaven aftrekbaar zijn als specifieke zorgkosten?

Ja. De uitgaven voor een stomadouche zijn aftrekbaar als specifieke zorgkosten. Er is sprake van een hulpmiddel, omdat de stomadouche bestemd is om te worden gebruikt voor en door personen met een stoma vanwege een medische noodzaak. Een stomadouche wordt hoofdzakelijk door zieke en invalide personen gebruikt.

3.19.13 Draagbare medicijnkoeler

Belastingplichtige maakt gebruik van een koeler bedoeld voor temperatuurgevoelige medicatie. In de koeler is een medicijnkamer aanwezig (die te klein is voor het vervoer van andere producten, zoals frisdrank). Dankzij de intelligente en unieke koeltechnologie, kan de koeler medicijnen 24 uur bewaren op een constante temperatuur tussen de 2 en 8 graden Celsius. Kan de koeler worden aangemerkt als hulpmiddel?

Ja. De kosten van de koeler zijn aftrekbaar als specifieke zorgkosten. De koeler kan worden aangemerkt als hulpmiddel aangezien deze koeler van een zodanige aard is dat deze hoofdzakelijk door zieke mensen zal worden gebruikt.

3.19.14 Innowalk

Belastingplichtige wil een Innowalk kopen voor zijn minderjarig kind dat gehandicapt is en niet zelfstandig kan lopen. De importeur van de Innowalk omschrijft het apparaat als volgt: "De Innowalk is een dynamische sta-orthese die personen met een lichamelijke beperking begeleidt en ondersteunt bij het maken van herhaaldelijke beenbewegingen. De gebruiker staat hierbij rechtop terwijl het lichaamsgewicht volledig wordt opgevangen." Is de Innowalk een hulpmiddel waarvan de uitgaven aftrekbaar zijn als specifieke zorgkosten?

Ja. De uitgaven voor de aanschaf van de Innowalk zijn aftrekbaar als specifieke zorgkosten. De Innowalk is een hulpmiddel dat hoofdzakelijk door zieke of invalide personen wordt gebruikt. De Innowalk is niet vergelijkbaar met een fitnessapparaat, omdat vrij bewegen niet mogelijk is. De weerstand is minimaal, doordat de gebruiker zijn lichaamsgewicht niet draagt. Kenmerk van een fitnessapparaat is dat door middel van weerstand uithoudingsvermogen en spierkracht wordt getraind. De Innowalk heeft die kenmerken niet.

3.19.15 Robots

Steeds vaker wordt in het dagelijks leven gebruik gemaakt van robots. Dit gebeurt in allerlei situaties, ook door zieke of invalide personen. Zijn deze robots aan te merken als hulpmiddel en zijn de kosten dan aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

De meeste robots zijn of worden niet speciaal aangepast voor personen die ziek of invalide zijn. Ook personen die niet ziek of invalide zijn, gebruiken deze robots. Voorbeelden zijn de huishoudrobot, de speelgoedrobot, drones en de servicerobots. Deze robots zijn niet aan te merken als hulpmiddel en de kosten zijn niet aftrekbaar als uitgaven voor specifieke zorgkosten.

Slechts in uitzonderlijke situaties voldoet de robot aan het criterium dat hij specifiek gemaakt is voor zieken of invaliden of hoofdzakelijk wordt gebruikt door zieke of invalide personen. Een voorbeeld hiervan is de zorgrobot.

Onder zorgrobots verstaan we robots die iemand met beperkingen in arm- en handfunctie helpen bij het eten en drinken. Maar er zijn ook robots die spelletjes kunnen doen of lichamelijke activiteiten voorstellen, die in de gaten houden of het gas uit is en de ramen dicht zijn. Ook kan een zorgrobot een gebruiker eraan herinneren te eten.

Voor elk type zorgrobot is het van belang om vast te stellen dat deze voldoet aan het vereiste dat het gebruik hoofdzakelijk plaatsvindt door zieke of invalide personen en dat het gebruik zijn oorzaak vindt in de ziekte of geneeskundige behandeling. Afhankelijk van het type en de functies kan een zorgrobot een hulpmiddel zijn. Als sprake is van een hulpmiddel, dan kunnen de kosten aftrekbaar zijn als uitgaven voor specifieke zorgkosten. De kosten van de zorgrobot kunnen niet in één keer in aftrek worden gebracht. Belastingplichtige moet een afschrijving op de zorgrobot toepassen. Hij moet de kosten van de aanschaf van de zorgrobot verdelen over het aantal jaren dat hij naar verwachting gebruik kan maken van het hulpmiddel. Bij de berekening van de afschrijving moet belastingplichtige rekening houden met de restwaarde van het hulpmiddel. Een hulpmiddel heeft nog een restwaarde als andere mensen het na gebruik nog willen kopen.

3.19.16 Interactieve kat

Op medische indicatie is voor een demente belastingplichtige een zogenaamde interactieve kat aangeschaft. Het gaat om de interactieve robotkat Yeti die te koop is bij een bedrijf dat producten verkoopt voor mensen met een verstandelijke beperking, ouderen en dementerenden. De kat heeft vijf verschillende sensoren die reageren op aanraken, praten, voorbijlopen enz. Belastingplichtige blijkt door de kat beter te zijn gaan communiceren en is minder somber. Is de interactieve kat een hulpmiddel waarvoor aftrek mogelijk is als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Nee. Een robotdier als huisdier is voor velen een leuk en gezellig alternatief voor een kat of hond. Daarnaast zijn er ook robotdieren die als geavanceerde knuffel kunnen worden gebruikt. Gebleken is dat deze robotdieren worden ontwikkeld om mensen (kinderen) gezelschap te houden.

Robotdieren die men vooral gebruikt als gezelschapsdier, voldoen niet aan het hoofdzakelijkheids criterium. Dementerende ouderen gebruiken weliswaar een aantal van dit soort robots, maar de robots worden niet hoofdzakelijk door zieke of invalide personen gebruikt. Daarom is aftrek als hulpmiddel niet mogelijk.

3.19.17 Kosten behandeling met neurostimulator

Belastingplichtige heeft last van tinnitus. Hij ondergaat hiervoor therapie sessies met een neurostimulator. De kosten voor een eerste intake bedragen € 295. De therapie sessies, vervolgafspraken en de aanschaf van de neurostimulator kosten samen € 2.720. Deze kosten worden niet vergoed door de zorgverzekeraar. Kunnen de kosten voor de behandeling en de aanschaf van de neurostimulator in aftrek worden gebracht als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

De term ‘tinnitus’ staat meestal voor hinderlijke geluiden van binnenuit die niet te negeren zijn. Die geluiden zijn als het ware ‘schijngeluiden’. Deze aandoening is te kwalificeren als een ziekte.

Er dient voor de beantwoording van de vraag onderscheid gemaakt te worden tussen de kosten van de behandeling (intake, therapie sessies en vervolgafspraken) met de neurostimulator en de aanschaf van de neurostimulator.

De kosten van de behandeling met een neurostimulator kunnen aftrekbaar zijn als specifieke zorgkosten, als sprake is van een behandeling door een audicien en de behandeling op voorschrift en onder begeleiding van een arts plaatsvindt. De kosten voor de neurostimulator zijn aftrekbaar, omdat sprake is van een hulpmiddel.

3.19.18 Sta-opstoel

Belastingplichtige heeft een lichamelijke beperking waardoor hij o.a. moeite heeft met het gaan zitten en opstaan uit zijn stoel. In verband hiermee heeft hij een zogenoemde sta-opstoel gekocht. Is de sta-opstoel een hulpmiddel waarvan de uitgaven aftrekbaar zijn als specifieke zorgkosten?

Nee. Sta-opstoelen worden niet hoofdzakelijk door zieke of invalide personen aangeschaft. Hierdoor kwalificeren de kosten van een sta-opstoel niet als uitgaven voor specifieke zorgkosten.

3.19.19 Handbike

Rolstoelen zijn wettelijk van aftrek uitgesloten. Met een handbike kan je een rolstoel voortbewegen. Belastingplichtige is gehandicapt en heeft een elektrische handbike aangekocht. Is de handbike een hulpmiddel waarvan de kosten aftrekbaar zijn als uitgaven voor specifieke zorgkosten?

Nee. Een handbike is zodanig verbonden met een rolstoel, dat deze als een rolstoel moet worden aangemerkt en daardoor van aftrek is uitgesloten.

3.20 Extra gezinshulp

3.20.1 Kwitantie ook factuur

Belastingplichtige claimt aftrek van uitgaven voor extra gezinshulp. Hij heeft gebruik gemaakt van de diensten van een particuliere hulp. Is de kwitantie voldoende om voor aftrek in aanmerking te komen?

Een kwitantie is in ieder geval voldoende bewijs als de kwitantie een dagtekening heeft en de naam en het adres van de gezinshulp er duidelijk en overzichtelijk op staan. Aftrek is dan mogelijk als belastingplichtige aan de overige voorwaarden voldoet.

3.20.2 Voeding gezinshulp

Zijn de kosten van voeding en drank voor de gezinshulp als uitgaven voor extra gezinshulp aftrekbaar?

De kosten van voeding en drank voor de gezinshulp maken deel uit van het totale bedrag dat belastingplichtige voor gezinshulp heeft uitgegeven. Deze kosten tellen mee bij de beoordeling of er sprake is van extra kosten. De voorwaarde is dat de uitgaven (al dan niet apart) staan vermeld op de factuur (of kwitantie met vergelijkbare inhoud) met de gegevens van de gezinshulp. De kosten van voeding en drank kunnen ook blijken uit het bedrag van de beloning in natura dat is begrepen in de vergoeding voor de gezinshulp waarover loonheffing heeft plaatsgevonden.

3.20.3 Gezinshulp en gewone hulp

Belastingplichtige heeft in verband met nazorg na een ziekenhuisopname één maand gezinshulp gehad. Hij heeft de kosten van € 1.200 betaald in 2020. Daarnaast is er een 'gewone hulp' aan wie hij in 2020 € 1.150 heeft betaald. Het verzamelinkomen van belastingplichtige in 2020 is € 50.000. Wat kan hij aftrekken?

Uitgaven voor extra gezinshulp zijn aftrekbaar als deze verband houden met ziekte of invaliditeit. Er geldt een drempel voor dit soort uitgaven. De extra uitgaven van belastingplichtige zijn € 1.200. Bij een verzamelinkomen van € 50.000 is de drempel 2% van het verzamelinkomen (€ 1.000). Belastingplichtige kan dus € 200 (€ 1.200 min € 1.000) in aftrek brengen. Het drempelpercentage blijft ongewijzigd, ook als de uitgaven betrekking hebben op een deel van het jaar. De uitgaven voor de gewone hulp zijn niet aftrekbaar, omdat deze uitgaven geen verband hebben met ziekte of invaliditeit.

3.20.4 Alfahulpverlening

Belastingplichtige heeft allerlei kwalen en kan enige huishoudelijke taken niet meer zelfstandig uitvoeren. Een zogenoemde alfahulp komt aan huis om deze taken uit te voeren. Belastingplichtige betaalt voor deze hulp € 1.500. Hij kan dit bedrag declareren op grond van de Wmo bij de gemeente en hij ontvangt het gehele bedrag terug. Hij betaalt voor deze hulpverlening ook een inkomensafhankelijke eigen bijdrage op grond van de Wmo. Hoe moet belastingplichtige bovenstaande in zijn aangifte verwerken?

De betaling aan de alfahulp is voor belastingplichtige niet aftrekbaar, omdat de kosten niet geacht worden op hem te drukken. Hij kan het bedrag namelijk declareren bij de gemeente. Het bedrag dat hij ontvangt van de gemeente, behoort niet tot zijn inkomen uit werk en woning. Zijn eigen bijdrage op grond van de Wmo is niet aftrekbaar.

3.20.5 Eigen bijdrage huishoudelijke hulp

Belastingplichtige krijgt de eerste drie uur per week huishoudelijke hulp met een HbH1-indicatie niet meer vergoed vanuit de Wmo. Een HbH1-indicatie is een indicatie voor huishoudelijke hulp met eigen regie. Dit wil zeggen dat de zorgvragers zelf mogen bepalen wat er in het huishouden gedaan moet worden. Deze indicatie wordt uitsluitend gegeven aan personen die ziek of invalide zijn. De indicatie wordt niet vanwege ouderdom verleend. Kan belastingplichtige de eigen bijdrage in de kosten van de huishoudelijke hulp voor de uren die niet door de gemeente worden vergoed, als specifieke zorgkosten in de vorm van extra gezinshulp in aanmerking nemen?

Nee. Het voor eigen rekening komen van de eerste drie uren vormt een eigen bijdrage op grond van de Wmo. Deze eigen bijdrage is niet aftrekbaar.

3.21 Dieet

3.21.1 Dieetbevestiging of voorschrift

Is aftrek van dieetkosten ook mogelijk als belastingplichtige een andere bevestiging overlegt dan de dieetbevestiging die tot stand is gekomen in overleg tussen de KNMG en de Belastingdienst?

Ja. Aftrek van dieetkosten is mogelijk als er een voorschrift is van de arts of van de diëtist dat aan alle eisen voldoet. Het voorschrift moet ten minste de volgende gegevens bevatten:

- informatie waaruit blijkt dat degene die het voorschrift afgeeft arts of diëtist is;
- naam, praktijkadres, telefoonnummer en handtekening van de arts of diëtist die het voorschrift afgeeft;
- naam, adres en burgerservicenummer van de persoon aan wie het dieet is voorgeschreven;
- het ziektebeeld en de aandoening van de persoon aan wie het dieet is voorgeschreven en de dieettypering van het voorgeschreven dieet;
- de dagtekening van het voorschrift, de ingangsdatum van het te volgen dieet en, voor zover van toepassing, de einddatum van het te volgen dieet.

3.21.2 De arts weigert verklaring op grond van KNMG-richtlijn

De arts van belastingplichtige weigert een dieetbevestiging af te geven omdat dat in strijd zou zijn met de richtlijnen van de KNMG. Heeft belastingplichtige recht op aftrek van dieetkosten?

Blijft de arts bij zijn weigering, dan is aftrek niet mogelijk. De bewijslast voor een aftrekpost rust immers op belastingplichtige. Dit wordt niet anders als belastingplichtige voor het aanleveren van bewijs afhankelijk is van medewerking van anderen.

Het afgeven van een voor aftrek noodzakelijke dieetbevestiging is overigens niet in strijd met de KNMG-richtlijn. In het tijdschrift Medisch Contact nr. 30/31 van 21 juli 2003 staat het volgende: 'In het verleden is met de Belastingdienst de afspraak gemaakt dat overlegging van een dieetvoorschrift dat is ingevuld door de voorschrijvende (huis)arts als 'bewijsmateriaal' geldt. Het betreft hier dan een bevestiging van een te houden dieet (geen oordeel). Het huidige formulier is door de Belastingdienst in overleg met een aantal voedingsdeskundigen opgesteld en wordt door de patiënt zelf ter invulling aan de (huis)arts overhandigd. Zowel juridisch (het betreft slechts een bevestiging en geen oordeel) als medisch-inhoudelijk gezien bestaan er vanuit de KNMG geen bezwaren tegen de invulling hiervan door de behandelend (huis)arts.'

De website van het KNMG bevestigt deze informatie. Onder het kopje 'Wat mag dan wel?' valt te lezen dat de behandelende arts met gerichte toestemming van de patiënt feitelijke medische gegevens mag verstrekken.

De KNMG heeft de richtlijn Omgaan met medische gegevens op 24 mei 2018 aangepast aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Dit heeft inhoudelijk niet tot een relevante wijziging geleid.

3.21.3 Samenhang tussen dieet, ziektebeeld en aandoening

Belastingplichtige heeft een maag-, darm- en leverziekte met de aandoening Crohn. Hiervoor is een monosacharidenbeperkt dieet voorgeschreven. In de dieetkostentabel staat de aandoening van Crohn niet opgenomen. Een monosacharidenbeperkt dieet is onderdeel van de dieettypering FODMAP bij het prikkelbaredarmsyndroom. Komt belanghebbende voor aftrek van de kosten van het monosacharidenbeperkt dieet in aanmerking?

Nee. Het type dieet, het ziektebeeld en de aandoening, zoals vermeld in de dieetkostentabel zijn cumulatieve voorwaarden voor de toepassing van de aftrek.

3.21.4 Dieetaftrek voor kinderen bij co-ouderschap

Man en vrouw hebben samen drie kinderen die jonger zijn dan 27 jaar. Deze kinderen volgen diëten die voldoen aan de voorwaarden voor aftrek. De man en vrouw zijn gescheiden en dragen beiden zorg voor de kinderen door middel van co-ouderschap. Dit houdt in dat de ouders na hun scheiding apart wonen en om en om een huishouden voeren met de kinderen. Daardoor doen beide ouders uitgaven voor het dieet van hun kinderen. De man en vrouw hebben tijdens hun huwelijk altijd forfaitaire bedragen, volgens de dieettabel, als aftrek opgevoerd in hun aangiften. Na de echtscheiding doen ze beiden uitgaven met betrekking tot de dieetkosten. Hebben beide ouders recht op aftrek van het forfaitaire bedrag voor diëten?

Ja. Beide ouders hebben recht op aftrek wegens de extra uitgaven voor diëten. De forfaitaire aftrek dient echter te worden verdeeld tussen beide ouders. Hierbij kan worden uitgegaan van de overeengekomen zorgverdeling.

3.21.5 Biologische sondevoeding

Belastingplichtige heeft een zoon met een chronische nierinsufficiëntie en een aangeboren afwijking aan de slokdarm. Hierdoor kan hij niet normaal eten en is hij volledig afhankelijk van sondevoeding. Volgens een door de huisarts ondertekende dieetbevestiging dient de zoon zich aan drie diëten te houden. Belastingplichtige eet zelf biologisch, heeft daar positieve ervaringen mee en acht dat daarom ook beter voor haar zoon. Onder begeleiding en op advies van een arts van een groot ziekenhuis in Nederland wordt bij een Duits bedrijf biologische sondevoeding afgenomen die op maat is gemaakt voor de zoon. De kosten hiervan worden niet vergoed door de zorgverzekeraar, terwijl reguliere sondevoeding wel wordt vergoed.

1. *Zijn de kosten van biologische sondevoeding aftrekbaar als uitgaven voor dieetkosten?*
2. *Zijn de kosten van biologische sondevoeding aftrekbaar als uitgaven voor farmaceutische hulpmiddelen?*
3. *Zijn de kosten van biologische sondevoeding aftrekbaar als uitgaven voor (andere) hulpmiddelen?*

- 1 Ja, sondevoeding valt net als reguliere voeding onder de dieetkostenaftrek. Dat betekent dat een forfaitair bepaald bedrag aftrekbaar is, indien de sondevoeding deel uitmaakt van een op medisch voorschrift gevolgd dieet dat is opgenomen in de dieetlijst.
- 2 Nee, er is geen sprake van een (farmaceutisch) hulpmiddel. De sondevoeding heeft geen genees- of heelkundige werking.
- 3 Nee, sondevoeding is geen middel dat hulp of ondersteuning biedt, waardoor het naar zijn aard geen hulpmiddel is.

3.22 Kosten kleding en beddengoed specificeren bij toepassing lage forfait

Belastingplichtige heeft het lage forfaitaire aftrekbedrag voor kleding en beddengoed in aanmerking genomen. Moet hij de extra kosten ook daadwerkelijk tot in detail kunnen specificeren?

Nee. De forfaitaire aftrekregeling voorkomt dat belastingplichtige alle geringe uitgaven afzonderlijk moet aantonen. Er is een eenvoudige bewijslast om in aanmerking te komen voor het lage forfaitaire bedrag. De lage aftrek is mogelijk als de aard van de ziekte of invaliditeit bekend is en uit algemene wetenschap (of uit de aangiften van voorgaande jaren) bekend is dat de betreffende ziekte of invaliditeit extra uitgaven voor kleding en beddengoed met zich meebrengt. Belastingplichtige hoeft de uitgaven niet nader te specificeren. Het lage forfaitaire bedrag voor de uitgaven voor kleding en beddengoed ziet ook op extra bewassingskosten, incontinentieluiers, extra kosten voor het herstel of vervangen van kleding en beddengoed en aanpassingskosten van een bed. Extra uitgaven voor vloerbedekking, bijvoorbeeld als gevolg van het rijden met een rolstoel over het tapijt, vallen niet onder de uitgaven voor kleding en beddengoed en zijn daardoor niet aftrekbaar.

3.23 Tijdsevenredige toepassing hoge aftrek kleding en beddengoed

Belastingplichtige maakt vanaf 1 juli 2021 als gevolg van ziekte of invaliditeit kosten voor extra kleding en beddengoed. De ziekte doet zich ook in latere jaren voor. Belastingplichtige toont aan dat hij in de periode 1 juli-31 december 2021 € 450 aan extra kosten heeft gehad. Betreft het naar tijdsgelang toepassen van de aftrek voor extra kleding en beddengoed ook de hoogte van de uitgaven of alleen de aftrek?

Ja. Zowel de kosten als de aftrek worden naar tijdsgelang berekend.

3.24 Reiskosten ziekenbezoek aan invalide broer

Belastingplichtige maakte in het verleden deel uit van een gezin waartoe ook zijn broer behoorde. Zijn broer is vanaf zijn geboorte invalide. In de periode dat belastingplichtige nog tot het gezin behoorde (hij was toen 10 jaar), is zijn broer in een verpleeghuis opgenomen. Er is 30 jaar verstreken en belastingplichtige bezoekt regelmatig zijn broer in het verpleeghuis. Zijn de kosten aftrekbaar als reiskosten in verband met ziekenbezoek?

Ja. De kosten zijn aftrekbaar als reiskosten in verband met ziekenbezoek. Een van de voorwaarden is dat belastingplichtige bij het begin van de ziekte of invaliditeit een gezamenlijke huishouding voerde met degene die ziek of invalide is. Onder een gezamenlijke huishouding valt ook de situatie van kinderen die met hun ouders in gezinsverband wonen. Daarnaast zijn de kosten alleen aftrekbaar, als de afstand tussen de woonplaats van belastingplichtige en het verpleeghuis meer dan 10 kilometer is (gemeten langs de meest gebruikelijke weg).

3.25 Bepalen van de vervoerskosten van een eigen vervoermiddel

Vervoerskosten die rechtstreeks verband houden met ziekte of invaliditeit komen integraal voor aftrek als uitgaven voor specifieke zorgkosten in aanmerking. Deze kosten worden bijvoorbeeld gemaakt voor het bezoek aan een ziekenhuis of specialist. Op welke wijze kan de omvang van deze vervoerskosten worden bepaald als belastingplichtige een eigen vervoermiddel gebruikt?

De vervoerskosten worden gebaseerd op de werkelijke kosten. Hiervoor moet belastingplichtige aannemelijk maken hoeveel kilometers in verband met genees- en heelkundige hulp zijn afgelegd en wat de kosten per kilometer van zijn vervoermiddel zijn. Belastingplichtige kan voor het bepalen van de kilometerprijs gebruik maken van algemene schattingen van een derde partij, zoals de rekentool van de ANWB. Daarvoor is wel belang dat de standaardschatting uit de rekentool voldoende overeenkomt met de situatie van belastingplichtige.

3.26 Vervoerskosten apotheek

Zijn de vervoerskosten die worden gemaakt om medicijnen op te halen bij de apotheek integraal als specifieke zorgkosten aftrekbaar?

Ja, mits het gaat om het ophalen van de door een arts voorgeschreven farmaceutische hulpmiddelen.

4. Weekenduitgaven voor gehandicapten van 21 jaar of ouder

4.1 Reisafstand weekenduitgaven voor gehandicapten

De zoon van belastingplichtige woont in een Wlz-instelling op 20 kilometer afstand van de woning van zijn ouders. De zoon verblijft één keer per twee weken een weekend bij zijn ouders. De ouders brengen de maanden juni, juli en augustus door in hun caravan die op 60 kilometer van de instelling staat. Ook in die periode halen de ouders hun zoon met de auto op en brengen zij hem na het weekend weer terug naar de instelling. Mag belastingplichtige voor de berekening van de weekenduitgaven tijdens die zomermaanden uitgaan van een reisafstand van 60 kilometer?

Nee. Als reisafstand geldt de afstand tussen de plaats waar het kind doorgaans verblijft en de plaats waar belastingplichtige doorgaans verblijft. Voor belastingplichtige is dat zijn woonplaats. Dat is de plaats waar hij gedurende het jaar meestal verblijft. Voor het bepalen van de reisafstand geldt daarom de reisafstand van de Wlz-instelling naar de woonplaats van belastingplichtige, ook al verblijft belastingplichtige drie maanden op een andere plek.

4.2 Woon-/zorgvorm en weekenduitgaven voor gehandicapten

De ouders van vier ernstig gehandicapte kinderen (ouder dan 21) gebruiken het persoonsgebonden budget van hun kinderen om een woon/zorgvorm te financieren. Deze woon/zorgvorm voorziet in huisvesting, voeding, verzorging en begeleiding van deze vier kinderen. De kinderen bezoeken de ouders regelmatig. Komen de ouders in aanmerking voor aftrek van weekenduitgaven voor gehandicapten?

Nee. Om voor weekenduitgaven in aanmerking te komen, moeten de ouders aan meerdere voorwaarden voldoen. Een van die voorwaarden is dat de gehandicapte kinderen doorgaans in een Wlz geregelde zorg- of verpleeginstelling verblijven. Dat is in dit voorbeeld niet het geval.

5. Scholingsuitgaven

5.1 Aftrek van scholingsuitgaven

Welke kosten zijn voor belastingplichtige aftrekbaar als scholingsuitgaven?

Om recht te hebben op aftrek van scholingsuitgaven dient sprake te zijn van een leertraject. Er is geen definitie van het begrip leertraject. Een synoniem voor “traject” is afstand, parcours of route. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een beginsituatie, een duidelijk af te leggen weg waarvan de leerdoelen vooraf vast moeten staan en een afsluiting in de vorm van een examen (toetsmoment), certificaat of diploma. En dit allemaal onder begeleiding of toezicht van een derde.

De onderwijsinstelling legt doorgaans in de studiegids van het desbetreffende studiejaar vast wat zij verplicht stelt. Deze studiegids is het uitgangspunt voor belastingplichtige en de Belastingdienst. Vervolgens moeten de door de onderwijsinstelling voorgeschreven zaken voldoen aan de beperking van de aftrekbare bedragen volgens de belastingwetgeving.

De volgende kosten zijn aftrekbaar:

- lesgeld, cursusgeld, collegegeld, examengeld;
- Wetenschappelijk onderzoek of promotiekosten.
- leermiddelen die de onderwijsinstelling verplicht heeft gesteld, bijvoorbeeld een kappersschaar, een hamer, een beitel of schildersbenodigdheden. Hieronder vallen ook boeken, readers, cd-roms en software. Computerapparatuur (waaronder tablets, notebooks, internetabonnementen en randapparatuur) is niet aftrekbaar;
- beschermingsmiddelen die de onderwijsinstelling verplicht heeft gesteld. Het gaat bijvoorbeeld om handschoenen, een veiligheidsbril, gehoorbescherming, schoenen met stalen neuzen, een helm, een kappersschort of een stofjas;
- kosten voor evc-procedures (Erkenning Verworven Competenties);
- afschrijving van duurzame goederen die belastingplichtige speciaal voor de studie of opleiding heeft moeten kopen;

Aftrek van promotiekosten is beperkt tot de kosten van de publicatie van het proefschrift en de kosten van de voorgeschreven kleding die de promovendus en de paranimfen tijdens de promotieplechtigheid verplicht moeten dragen. Ook de kosten voor het volgen van een evc-procedure behoren tot de aftrekbare scholingsuitgaven. De opslag op het wettelijke collegegeld voor langstudeerders is niet aftrekbaar.

Scholingsuitgaven komen voor aftrek in aanmerking voor zover het gezamenlijke bedrag hoger is dan € 250 en niet tot een hoger gezamenlijk bedrag dan € 15.000. Het maximum van € 15.000 geldt niet in de standaardstudieperiode. De standaardstudieperiode is een aaneengesloten periode van niet meer dan vijf kalenderjaren. In deze periode besteedt belastingplichtige die jonger is dan 30 jaar de voor werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels aan een opleiding. Deze opleiding heeft een totale studielast van een zodanige omvang dat daarnaast geen volledige werkkring mogelijk is.

Aftrek van scholingsuitgaven is in alle gevallen alleen mogelijk als de uitgaven op belastingplichtige drukken. De uitgaven drukken niet, als belastingplichtige studiefinanciering ontvangt, recht heeft op studiefinanciering of een uitkering of verstrekking ontvangt die vergelijkbaar is met studiefinanciering. Ontvangt belastingplichtige een uitkering voor noodzakelijke kosten van de studie, dan kan hij alleen het deel dat hoger is dan de uitkering in aftrek brengen.

5.2 Scholingsuitgaven en studiefinanciering

Welke aftrekmogelijkheden van scholingsuitgaven zijn er voor een belastingplichtige die aanspraak heeft op studiefinanciering?

Belastingplichtige heeft geen recht op aftrek van scholingsuitgaven, als hij een aanspraak heeft op studiefinanciering als bedoeld in de Wet studiefinanciering 2000. Het uitsluiten van de aftrek geldt ongeacht de vorm en de hoogte van de tegemoetkoming (via beurs, (gedereguleerde) lening of reisvoorziening) en ongeacht of belastingplichtige gebruik heeft gemaakt van de aanspraak op studiefinanciering.

5.3 Scholingsuitgaven door ouders voorgeschoten

Belastingplichtige volgt een opleiding en wil de kosten daarvan zelf betalen. Zijn ouders schieten de studiekosten voor en betalen de kosten van de opleiding. Bij wie zijn de uitgaven aftrekbaar en in welk jaar?

Voor zover de ouders de studie bekostigen, is geen sprake van op belastingplichtige drukkende uitgaven. Dit is anders, als de ouders de studiekosten voorschieten. In dat geval heeft het studerende kind een verplichting tot terugbetaling. De scholingsuitgaven zijn dan aftrekbaar bij belastingplichtige in het jaar waarin de ouders de studiekosten voorschieten.

5.4 Kosten deelname aan congressen

Kan belastingplichtige de kosten van deelname aan nationale en internationale congressen waarvan deelname uit wetenschappelijk oogpunt gewenst is, als scholingsuitgaven in aftrek brengen?

Nee. Scholingsuitgaven zijn uitgaven van belastingplichtige voor een door hem zelf gevolgde opleiding of studie met het oog op het verwerven van inkomen uit werk en woning. De kosten van deelname aan nationale en internationale congressen behoren niet tot de beperkte groep scholingsuitgaven die de wetgever in aftrek heeft toegelaten.

5.5 Lidmaatschapskosten van beroeps- of wetenschappelijke verenigingen

Kan belastingplichtige de lidmaatschapskosten van beroeps- of wetenschappelijke verenigingen die noodzakelijk dan wel gewenst zijn voor de beroepsuitoefening als scholingsuitgaven in aftrek brengen als en voor zover de werkgever deze kosten niet vergoedt?

Nee. Lidmaatschapskosten van beroeps- en wetenschappelijke verenigingen behoren niet tot de beperkte groep scholingsuitgaven die de wetgever in aftrek heeft toegelaten.

5.6 Terugbetalen studiekosten aan werkgever

Belastingplichtige heeft ontslag genomen bij zijn werkgever en moet op grond van zijn arbeidscontract (een deel van de) studiekosten en doorbetaalde studie-uren aan zijn voormalig werkgever terugbetalen. Kan belastingplichtige de terugbetalingen van de studiekosten en doorbetaalde studie-uren aan zijn voormalig werkgever als scholingsuitgaven in aftrek brengen of is er sprake van negatief loon?

Belastingplichtige kan de uitgaven voor lesgeld, cursusgeld, collegegeld, examengeld of promotiekosten en door de onderwijsinstelling verplicht gestelde leermiddelen en beschermingsmiddelen als scholingsuitgaven in aftrek brengen in het jaar van terugbetalen. Het deel van de kosten dat ziet op het terugbetalen van de studie-uren, kan belastingplichtige als negatief loon in aanmerking nemen in het jaar van terugbetalen.

5.7 Definitief niet omzetten prestatiebeurs in een gift en jaar van aftrek scholingsuitgaven [tot en met studiejaar 2014/2015]

Op welk moment mag de verplichting tot het terugbetalen van de prestatiebeurs in aanmerking worden genomen als scholingsuitgaven?

Op het moment dat de diplomatermijn verstrijkt, wordt de prestatiebeurs definitief niet omgezet in een gift. In dat jaar komt de verplichting tot het terugbetalen van de prestatiebeurs voor aftrek als scholingsuitgaven in aanmerking. De feitelijke terugbetaling van de prestatiebeurs is hierbij niet van belang.

De werkelijke scholingsuitgaven zijn niet aftrekbaar. Belastingplichtige heeft recht op aftrek van een forfaitair bedrag (€ 2.443 per studiejaar voor het hoger onderwijs en € 1.693 per studiejaar voor het beroepsonderwijs, cijfers 2015) dan wel als dit lager is het bedrag van de terug te betalen prestatiebeurs. Als de omzetting van de prestatiebeurs niet het gehele studiejaar betreft, vindt herrekening naar tijdsgelang plaats.

5.8 Aftrek scholingsuitgaven en deel van het jaar recht op studiefinanciering

Belastingplichtige start in september 2021 met een opleiding en heeft tot en met november 2021 aanspraak op studiefinanciering. De opleidingskosten bedragen € 2.000 en worden door belastingplichtige bij aanvang van het opleidingsjaar ineens betaald. Welke kosten zijn voor belastingplichtige aftrekbaar als scholingsuitgaven?

Voor de maanden dat geen aanspraak bestaat op studiefinanciering, heeft belastingplichtige recht op aftrek van scholingsuitgaven. Dat betekent dat voor de maanden december 2021 tot en met augustus 2022 (9 maanden) recht bestaat op aftrek van scholingsuitgaven. Het maakt hierbij niet uit dat belastingplichtige de opleidingskosten bij aanvang van het opleidingsjaar ineens heeft betaald. Doordat de opleidingskosten ineens zijn betaald in 2021, zijn deze scholingsuitgaven in 2021 aftrekbaar. Hierdoor heeft belastingplichtige in 2021 recht op aftrek van scholingsuitgaven van € 1.250 ($(9/12 * € 2.000) -/- € 250$ (drempel)).

Let op! Studiekosten en andere scholingsuitgaven zijn per 1 januari 2022 niet meer aftrekbaar. In plaats daarvan kan een beroep worden gedaan op het zogenoemde STAP-budget. Aftrekbare studiekosten voor latere jaren die in 2021 zijn betaald, mogen wel worden afgetrokken in de aangifte inkomstenbelasting 2021.

5.9 Standaardstudieperiode en betaalmoment

Belastingplichtige volgt van januari 2019 tot en met december 2020 een opleiding tot piloot. Deze opleiding kost per jaar € 50.000. De opleiding in 2019 heeft hij in december 2018 betaald. Zijn de in 2018 betaalde scholingsuitgaven volledig aftrekbaar?

Ja. De standaardstudieperiode vangt aan in 2018. Dat aftrek wordt geclaimd in een jaar waarin niet wordt gestudeerd, staat toepassing van de standaardstudieperiode dus niet in de weg.

5.10 Kosten re-integratietraject aftrekbaar als scholingsuitgaven

Belastingplichtige was een zelfstandige advocate, die door een ziekte arbeidsongeschikt is geraakt. Zij is een re-integratie traject gaan volgen, omdat zij vond dat zij zich in de maatschappij in een andere functie nuttig kon maken. Het doel van de opleiding is - gelet op het plan van aanpak - te komen tot passende arbeid middels het toepassen van enkele trainingmodules. Het programma behelst het uitwerken van een persoonlijk actieplan (met name een persoonlijke effectiviteitstraining), een oriëntatie op de arbeidsmarkt, een training sollicitatievaardigheden en een eerste aanzet tot het leggen van contacten. Zijn de kosten van het re-integratie traject aftrekbaar als scholingsuitgaven?

Nee. Scholingsuitgaven zijn uitgaven van belastingplichtige voor een door hem zelf gevolgde opleiding of studie met het oog op het verwerven van inkomen uit werk en woning. Er is in dit geval sprake van een traject in het kader van algemene vorming en het opdoen van persoonlijke vaardigheden. Er is dus geen sprake van een opleiding voor een specifiek beroep. De omstandigheid dat belastingplichtige met dit opleidingstraject inkomen uit werk en woning gaat genereren, maakt dit niet anders.

5.11 Betaling studiekosten in jaar van immigratie

Belastingplichtige is een inwoner van India en wil gaan studeren aan een universiteit in Nederland. Heeft belastingplichtige recht op aftrek van scholingsuitgaven die hij heeft betaald voorafgaand aan zijn immigratie naar Nederland?

Nee. Het betalingsmoment van het collegegeld is het moment waarop het bedrag van de rekening van belastingplichtig is afgeschreven dan wel op de rekening van de universiteit is bijgeschreven. Op het moment van betalen is belastingplichtige geen binnenlandse belastingplichtige en hij is ook geen kwalificerende buitenlandse belastingplichtige.

Het komt ook voor dat een derde partij de kosten betaalt (in de buitenlandse periode van het migratiejaar) en dat dit later (na afloop van de studie) door de student (rentedragend) wordt terugbetaald. Ook aflossing van een geldlening kan niet als persoonsgebonden aftrekpost worden aangemerkt. Van belang is het moment van betaling van de studiekosten. Een latere terugbetaling van een geldlening die verband houdt met een eerdere persoonsgebonden aftrekpost, is op zichzelf geen persoonsgebonden aftrekpost.

6. Aftrekbare giften

6.1 Aftrek van giften

Wanneer zijn giften aftrekbaar?

Giften zijn aftrekbaar als sprake is van een periodieke gift of van een andere gift. Er is sprake van een periodieke gift als de gift wordt gedaan aan ANBI's of aan bepaalde verenigingen in de vorm van vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen die uiterlijk bij overlijden eindigen. Andere giften zijn giften aan ANBI's of aan steunstichtingen SBBI.

Of een instelling is aangewezen als ANBI is te vinden via:

https://www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/anbi_zoeken

Of een instelling is aangewezen als steunstichting SBBI is te vinden via:

https://belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/steunstichtingen_sbbi/overzicht_steunstichtingen_sbbi

6.2 Tegenprestatie

Belastingplichtige schenkt bedragen aan een ANBI. Hierdoor geniet belastingplichtige diverse voordelen, zoals gratis toegangsbewijzen. In hoeverre staan dergelijke voordelen de giftenaftrek in de weg?

Zodra dergelijke voordelen van meer dan bijkomstig belang zijn, dient de waarde van de tegenprestatie in mindering te worden gebracht op de gift. Er is geen sprake van een bijkomstig belang, als het niet meer dan een symbolische tegenprestatie betreft of als het voordeel niet op geld waardeerbaar is.

6.3 Periodieke giften

6.3.1 Jaarlijkse gift van een percentage van het belastbare inkomen

Belastingplichtige is met zijn kerkgenootschap overeengekomen dat hij elk jaar een gift zal doen. De hoogte van de jaarlijkse gift bedraagt 10% van zijn jaarlijks belastbare inkomen exclusief aftrekpost voor giften. Kan een jaarlijkse gift van een percentage van het belastbare inkomen een periodieke gift zijn?

Nee. Er is sprake van een periodieke gift als sprake is van vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen. Het woord 'vast' heeft betrekking op het bedrag van de uitkering en het woord 'gelijkmatig' heeft betrekking op het tijdsverloop tussen de uitkeringen.

Omdat jaarlijks 10% van het in dat jaar belastbare inkomen exclusief aftrekpost voor giften is geschonken, is geen sprake van een jaarlijks vast bedrag aan uitkering. De hoogte van de gift is namelijk afhankelijk van het belastbare inkomen van het jaar waarin de gift wordt gedaan. Dit kan per jaar anders zijn.

6.3.2 Schenking van certificaten van aandelen

Belastingplichtige schenkt bij notariële akte voor vijf jaren periodieke uitkeringen aan een ANBI. Het betreft een schenking in natura door jaarlijkse overdracht van een vast aantal certificaten van aandelen in een beursgenoteerde vennootschap. Kan belastingplichtige de aan de ANBI geschonken certificaten van aandelen als periodieke gift in aanmerking nemen?

Ja. Er is sprake van een periodieke gift als sprake is van vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen. Het woord 'vast' heeft betrekking op het bedrag van de uitkering en het woord 'gelijkmatig' heeft betrekking op het tijdsverloop tussen de uitkeringen. In dit geval is sprake van een vaste uitkering, omdat jaarlijks een vast aantal certificaten van aandelen wordt geschonken. Dat de waarde van de aandelen en daarmee van de certificaten niet direct bepaalbaar is, maar afhankelijk is van de beurskoers op het moment van de schenking, levert geen bezwaren op. De waardeschommeling van de certificaten kan namelijk niet door één van beide partijen beïnvloed worden.

6.3.3 Periodieke gift en ontbindende voorwaarde

Belastingplichtige schenkt via een akte van periodieke schenking gedurende vijf jaren certificaten van aandelen aan een ANBI. In de akte is de ontbindende voorwaarde opgenomen dat de schenker uiterlijk 1 jaar na het verstrijken van de laatste termijn de schenking in zijn geheel via een notariële akte kan herroepen.

- 1. Kan belastingplichtige de aan de ANBI geschonken certificaten van aandelen als periodieke gift in aanmerking nemen?*
- 2. Zo nee, kunnen de voorwaarden van de schenkingsovereenkomst worden aangepast zodat er wel sprake is van een periodieke gift?*

- 1 Nee, door het opnemen van de ontbindende voorwaarde wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat de uitkeringen gedurende ten minste vijf jaren of meer worden gedaan in combinatie met de voorwaarde dat de schenker de looptijd niet zelf zodanig mag kunnen beïnvloeden dat deze korter kan worden dan de minimale looptijd van vijf jaren.
- 2 Ja, maar niet met terugwerkende kracht en op de datum van de aanpassing gaat een nieuwe termijn van vijf jaar lopen.

6.3.4 Naderhand verlagen hoogte gift bij onvrijwillige werkloosheid

Kan belastingplichtige in geval van onvrijwillige werkloosheid en/of invaliditeit de periodieke gift in een schenkingsovereenkomst verlagen?

Nee. In het besluit van 19 december 2014, nr. BLKB2014/1415M heeft de staatssecretaris aangegeven dat in geval van onvrijwillige werkloosheid en/of invaliditeit de periodieke gift eerder dan vijf jaar mag eindigen, als dit in de schenkingsovereenkomst als beëindigingsgrond is opgenomen. In dit besluit is niet opgenomen dat het in deze situatie is toegestaan om het bedrag van de periodieke gift te wijzigen in een ander bedrag. Als het bedrag van de periodieke gift binnen vijf jaar wordt verlaagd, is geen sprake meer van een periodieke gift, omdat dan geen sprake meer is van een vaste uitkering.

6.3.5 Onzekerheidsvereiste bij twee schenkers

Belastingplichtige en zijn echtgenote, beiden 65 jaar oud, besluiten een schenking te doen aan een ANBI. Zij willen dit doen middels een periodieke gift. In de notariële akte of in de (model) schenkingsovereenkomst wordt opgenomen dat zij jaarlijks € 5.000 zullen overmaken aan de ANBI. De verplichting om geld over te maken eindigt na vijf jaar of bij eerder overlijden van de langstlevende van de twee echtgenoten. Wordt met de termijn van vijf jaren ook voldaan aan het onzekerheidsvereiste, als de gift afhankelijk is van het overlijden van meerdere personen?

Nee. Gelet op de sterftetabellen is niet voldaan aan het onzekerheidsvereiste. Om van een periodieke gift te kunnen spreken, dient sprake te zijn van een reeks van uitkeringen die afhankelijk is van een onzekere toekomstige gebeurtenis. Er is sprake van een (mogelijke) reeks van uitkeringen, waardoor aan de eerste voorwaarde is voldaan.

De toekomstige onzekere gebeurtenis (overlijden) in combinatie met een looptijd van ten minste vijf jaren leidt voor één belastingplichtige in het algemeen tot een acceptabele sterftkans. Wanneer de uitkeringen echter eindigen na vijf jaren of het eerder overlijden van de langstlevende van twee (of meer) personen, wordt vaak niet voldaan aan het onzekerheidsvereiste, omdat de kans dat beide belastingplichtigen binnen de overeengekomen duur van de uitkeringen van vijf jaren komen te overlijden minder is dan circa 1%.

6.3.6 Aanvullende beëindigingsgrond bij periodieke gift door ANBI-bestuurder

Belastingplichtige is één van de drie bestuurders van een ANBI. In de overeenkomst van periodieke schenking is opgenomen dat de verplichting tot het doen van schenkingen eindigt als:

- *De ANBI failliet gaat of als,*
- *De ANBI haar ANBI-status verliest.*

Voldoet de gift aan de voorwaarden voor een periodieke gift, ondanks de aanvullende beëindigingsgronden die in de overeenkomst van schenking zijn opgenomen?

Dat is afhankelijk van de feiten en omstandigheden. Een periodieke gift wordt gedefinieerd als gift in de vorm van vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen die eindigen uiterlijk bij overlijden, aan instellingen of verenigingen. Om te kunnen spreken van een periodieke gift is onder meer vereist dat op het moment van aangaan van de periodieke gift sprake is van een wezenlijke onzekerheid.

De hier genoemde beëindigingsgronden betekenen niet automatisch dat geen sprake is van een wezenlijke onzekerheid, maar als uit de feiten en omstandigheden blijkt dat bij het aangaan van de schenkingsovereenkomst reeds duidelijk was dat de bestuurder/schenker invloed had (of zou gaan hebben) op de looptijd van de periodieke gift ontbreekt de wezenlijke onzekerheid.

Indien wel sprake is van een wezenlijke onzekerheid en vervolgens tijdens de looptijd van de periodieke gift een beëindigingsgrond wordt ingeroepen heeft dit geen invloed op de reeds verstreken termijnen van de periodieke gift.

6.3.7 Periodieke gift als ontbindende voorwaarde een onzekere gebeurtenis

Belastingplichtige doet een schenking aan een ANBI door middel van een periodieke gift. In de schenkingsovereenkomst wordt opgenomen dat belastingplichtige jaarlijks een vast bedrag zal overmaken aan de ANBI. Verder wordt opgenomen dat de verplichting om geld over te maken eindigt na vijf jaar of als voor het einde van de periode van vijf jaar de persoonlijke gegevens van de schenker in verband met (continuering van) deze periodieke gift openbaar moeten worden gemaakt. De tweede voorwaarde is door belastingplichtige opgenomen naar aanleiding van het ten tijde van het moment van schenking ingediende wetsvoorstel Wet transparantie maatschappelijke organisaties waarin is opgenomen dat in bepaalde situaties de gegevens van schenkers openbaar moeten worden gemaakt, terwijl belastingplichtige anoniem wenst te blijven. Wordt voldaan aan het onzekerheidsvereiste wanneer belastingplichtige de periodieke gift kan beëindigen in de situatie dat binnen de vijftien jaarstermijn zijn persoonlijke gegevens openbaar gemaakt moeten worden?

Ja. Belastingplichtige heeft geen invloed op de vraag of er een verplichting komt om zijn persoonlijke gegevens openbaar te maken.

6.4 Andere aftrekbare giften

6.4.1 Deelname loterij

Belastingplichtige neemt door de koop van een lot deel aan een loterij. De loterij besteedt een deel van haar inkomsten aan goede doelen. Is de koopsom van het lot een aftrekbare andere gift?

Nee. De deelname aan de loterij geschiedt door de koop van een lot. De loterij geeft de koper een lot en de koper betaalt daarvoor een koopsom in geld. Hij krijgt een directe tegenprestatie, het lot. De waarde van de tegenprestatie is de koopsom van het lot. Dat de loterij een deel van haar inkomsten aan goede doelen besteedt, is niet relevant. Er is geen sprake van een aftrekbare andere gift, omdat sprake is van een tegenprestatie.

NB: Bij kinderpostzegels ligt het anders. Daar is het gedeelte dat uitkomt boven de prijs van een gewone postzegel aftrekbaar als andere gift. De tegenprestatie is in deze situatie aanwijsbaar lager dan de prijs van de kinderpostzegel.

6.4.2 Afzien van vrijwilligersvergoeding

Belastingplichtige ziet af van een vrijwilligersvergoeding van een ANBI. Kan deze als andere gift in aanmerking genomen worden?

Ja. Hiervoor moet echter wel aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Er moet sprake zijn van een reëel recht op vergoeding;
- De ANBI moet de bedoeling hebben de vergoeding uit te betalen;
- De ANBI moet middelen ter beschikking hebben om de vergoeding uit te kunnen betalen;
- De vrijwilliger moet volledige vrijheid hebben om over de vergoeding te beschikken.

Bovenstaande geldt uitsluitend voor vrijwilligersvergoedingen met een gezamenlijke waarde van ten hoogste € 180 per maand en € 1.800 per kalenderjaar.

Met behulp van de verklaring op [belastingdienst.nl](https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/vrijwilligersverklaring-ibo762z11fol.pdf) (<https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/vrijwilligersverklaring-ibo762z11fol.pdf>) kan belastingplichtige aangeven dat aan alle voorwaarden wordt voldaan.

